

danks sinds dien het rapport als bijlage der Reformatie verkrijgbaar werd gesteld, pent heel de synodalistische pers dezen laster na en schrijft Ds J. D. Boerkoel in de genoemde Amsterdamsche Kerkbode nog weer: „En het ambtsherstel werd geboden na raadpleging van elf, zegge elf van de ruim honderd stukken, die op deze zaak betrekking hadden”.

Wat is evenwel de zaak? Het Rapport rubriceerde de geraadpleegde stukken onder elf nummers. Maar onder deze elf nummers zijn al die „meer dan honderd stukken”, waarover men van andere zijde schrijft (in feite meer dan 200!) begrepen. Wij noemen hier slechts nummer 1: Uitgebreide correspondentie tusschen Ds S. J. P. Goossens enerzijds en de verschillende andere instanties anderzijds. (Dit zijn ALLE ter zake gewisselde brieven en telegrammen, met wie ook) en nummer 4: Memorandum inzake Ds S. J. P. Goossens aangaande de handelingen der classis Appingedam van 5 Mei 1938 tot 23 Maart 1939. (Dit bevat verslag van ALLE vergaderingen dezer Cl. ter zake).

Wat blijft er zoo over van de hoonende uitlatingen der synodalistische pers?

Er was dus reeds voor Ds L. ten Kate geen reden om de Groningsche Synode te hoonen met de uitroep: „n Elftal stukken!” Maar na wat hierover onzerzijds geschreven werd en nadat het Rapport verkrijgbaar werd gesteld toch in allerlei kerkbodes en artikelen hiermee doorgaan is eenvoudig laster!

Dit hadden we niet verwacht van hen, die zich tot de nu door hen gelasterde Synode wendden met het verzoek tot samenspreking! Was het die schrijvers van de overzijde heilige ernst om met ons tot eenheid te komen, dan zou men toch verwachten, dat zij EER zij ons werk laetdunkend beschimpen daar kennis van zouden nemen. Laat men dat doen. Het Rapport is verkrijgbaar en wordt bovendien aan hun zendingsinstanties, die met „de zaak Goossens” van doen gehad hebben, toegezonden. En wil men op dit Rapport ingaan, wij zijn tot verdediging daarvan bereid! Maar laat men ophouden het volk met praatsjes een rad voor de oogen te draaien en op de zaken ingaan.

Assen.

J. VAN BRUGGEN.

Naschrift. En dan schrijft Ds Boerkoel nog met dikke letters: „Lasteringen” boven zijn artikelje; en ook hij praat een ander na, als hij een „citatie” weergeeft over wat de eene dominee tegen den anderen inzake Ds Goossens jaren geleden gezegd zou hebben, en zoo meer. Als ik eens ging spreken over wat de één zoo al tegen den ander gezegd heeft, b.v. over een „verguld lijk”? Ook tegen de synodocratische „zendingsmannen” „lasteren” onze persmensen (inzake „Indië”), — volgens Ds B. Maar hij past er wel voor op, één van onze argumenten aan te raken. En dat schrijft dan, dat onze kerken „uit ongehoorzaamheid” geboren zijn. Wel ja, wij hadden zeker ja moeten zeggen in een GE-EISCHT antwoord b.v. op vragen, die ook volgens Boerkoel-1946 een duidelijk neen vorderen..... als men anno 1946 kerkelijk gehoorzaam wezen wil? B.v. de vraag: beleeft u in alles overeen te stemmen met onze perfectum-formule (wedergeboren)? Als ik toen JA gezegd had (dat ja was TOEN kadavergehoorzaam), dan mocht Boerkoel heden des verlangd geen futurum (te wederbaren) leeren. Want in '46 is ja + neen kadavergehoorzaam.

STEENEN BIKKEN!

Ds D. v. Dijk schreef onder dit opschrift een artikelje over Houwerzijl, waar, toen de kerk van haar eigendommen tijdelijk beroofd was, de mannen vrijwillig steenen bikken, om een kerkgebouw te verkrijgen. Gelukkig is alles daar weer anders gelopen, maar het prachtige eenheidsfront was en is een lust voor elks oogen.



Maar gelooft Ds Boerkoel dat zijn ja + neen gekomen zou zijn, als Schilder in '44 ja gezegd had? Ongehoorzaam? Lees liever de stukken. Och, dat huidige synodalistische amsterdamsche predikantencorps, het is het zwakste van Nederland, en daarom klitten ze zoo aan elkaar; één dappere Westwall sedert 1944 tegen argumenten-invasie. Hoor niet, zie niet, spreek niet. Best, gij..... profeten, maar roddelt dan ook niet, en schrijft mekaar nonsens niet na.

K. S.

VOOR VACANTIEGANGERS.

In verband met het feit dat het in de maand Augustus in Bussum druk is door het bezoek van vacantië-gangers en er velen zijn die niet weten waar de Geref. Kerk (art. 31 K.O.) van Bussum haar kerkgebouw heeft, worde hier het adres etc. vermeld:

Kerkgebouw: Nieuwe Englaan 6, Bussum.
Diensten om 8½ uur v. m. en 5½ uur n. m.
Adres: G. van Buuren, Badhuislaan 59, telefoon 6760.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater.

De vredesconferentie stelde, voor zij aan het werk toog, vragen van volkenrecht aan de orde, allereerst omtrent het reglement.

Dit verdient inzonderheid, voor ons antirevolutionairen, onze volle belangstelling.

Want wij leven nog altijd onder den druk van de revolutionaire beginselen voor het volkenrecht, de beginselen der revolutie van 1789. Wij zien dit het best, als wij deze beginselen vergelijken met die, welke nog invloed oefenden bij den vrede van Westphalen in 1648, gelijk bekend, door alle schrijvers over het volkenrecht erkend als voor dit recht van groote beteekenis.

Toen oefenden de beginselen der reformatie nog hun invloed, konden zij nog mee hun stempel zetten op de handelingen der overheden.

Ik noem er vier.

Allereerst de wezenlijke erkenning van de soevereiniteit van den Drieënnigen God, Die aan staten en volkeren hun rechten schenkt.

In de tweede plaats de heiligheid der verdragen, die toen inzonderheid door de pauselijke pretentie en de keizerlijke heerschacht van Habsburgers en Bourbons, groote schade leed.

De paus van Rome verbeelde zich immers het recht te hebben om plechtige eeden te kunnen ontbinden. Recht was er niet voor ongeloovigen en niet voor ketters.

Men weet hoe onze Prins Willem de eerste en hoe Calvijn en Luther zich tegen deze pretentie verzetten.

In de derde plaats de gelijkheid van de verschillende staten, klein en groot, gelijke rechten bij de onderhandelingen.

En eindelijk in de vierde plaats: erkenning van soevereiniteitsrechten der verschillende staten, in de historie geworteld.

Op deze beginselen der reformatie moeten wij nu zeer bepaaldelijk letten. Op alle vier.

Goed voorgaan doet goed volgen. Van Houwerzijl sprong het liefdevuur over naar Ulrum, dat oude, welbekende Ulrum. Een onzer lezeressen zond ons een foto toe, die het „steenen bikken” te Ulrum in beeld brengt. We reproduceeren ze bij dezen zoo goed mogelijk. Want ook Ulrum gaat een eigen gebouw optrekken, nu daar het wettige eigendom der gemeente wederrechtelijk bezet is door de revolutionairen, die den grondslag der kerk hebben veranderd, en het samenlevings-accordeo hebben geschonden, zonder de gemeente daarin te kennen, ja, een verbond aangaande met hen, die den man schorsten, die de kerkeraden wel daarin wilde kennen..... Hier ziet men de Ulrumsche vrijwilligers aan 't werk. Alle mannelijke leden namen 500 steenen voor hun rekening. Op de foto staan b.v. twee onderlingen. Is 't niet prachtig?

Ervaring leert, dat of feren samenbindt. Zoo'n simpel plaatje — er ligt toch heel wat achter.....

K. S.

Welnu — op de vredesconferentie geldt niet meer de belijdenis van den soeverainen Drieënnigen God. Immers, grondslag is de waardigheid van den braven humanistischen mensch. Ik wees daarop reeds bij de bespreking van het reglement van den nieuwen volkenbond.

De heiligheid van de verdragen wordt tengevolge daarvan ten eerste ondermijnd, want bij de machtigen geldt de regel: dat recht is wat ons nuttig is. Het is nog niet in te zien, dat Molotov bijv. in dit opzicht veel verschilt van Hitler.

Sovjet-Ruslands geleerden hebben een eigen volkenrecht ten voeten uit opgetrokken. En het is niet zeker, dat Stalin daarvan afwijkt. Alleen, werd in het begin gezegd, dat de Sovjetstaat geen grenzen kent, toen men nog dacht aan de wereldrevolutie, thans staan de oude Tsaristische, Russische, nationale idealen op den voorgrond. Maar het beginsel zien wij thans werken in de Russische aspiraties.

En of Engeland en Amerika in den grond der zaak van alle imperialisme vrij zijn mag zeker worden betwijfeld.

De gelijkheid van de staten, klein of groot.

Het is dit beginsel, dat de kleine staten, die niet direct onder den druk van Rusland staan, er toe leidt, om zich krachtig te weren.

En het mag ons tot tevredenheid stemmen, dat vooral onze afgevaardigden kloeke taal durven te spreken en goede voorstellen doen.

Het is werkelijk geen vormkwestie, als zij pleiten voor het recht der vredesconferentie, om haar eigen voorzitter in vrijheid te kiezen, of, als zij er op staan, dat beslissingen bij gewone meerderheid van stemmen worden genomen.

De kleinen moeten het telkens verliezen, omdat zij niet eensgezind kunnen zijn, maar dat neemt niet weg, dat zij verstandig deden, dit beginsel van de gelijkheid der staten op den voorgrond te stellen. En het doet ons goed, als wij vernemen, dat onze mannen, Starkenborgh en Van Boetelaar zoo goed van zich hebben afgesproken. Maar zelfs, al zouden zij het telkens hebben gewonnen, al stond ook voortaan vast, dat de kleinen in alles gelijk zullen staan met de groote staten, dan zijn wij er nog niet.

Dan komt de belangrijke vraag: hoe zouden wij van dit gelijke recht gebruik maken?

Een rooversbende kan natuurlijk in onderlingen strijd geraken als het gaat over de verdeling van den buit en de sterken kunnen de zwakken gaan benadeelen. Maar in zulke bende wordt de veel voornamere vraag niet aan de orde gesteld; deze n.l.: mogen wij wel stelen, mogen wij ons het goed van anderen wel toe-eigenen? Staat daar niet geschreven: gij zult niet stelen, en: gij zult niet begeren?

Ik wil twee voorbeelden uit de geschiedenis aanhalen.

De restauratie na de Fransche revolutie was in wezen even revolutionair als deze.

En het Weener Congres volgde, in weerwil van de frases der Hellige Alliantie, het voorbeeld van Napoleon.

Volgens het jacobijnsche volkenrecht, dat door Napoleon tot de uiterste consequenties werd doorgetrokken, beslist het geweld, toen van den eenen geweldhebber over de grenzen, over de verdeling van Europa in staten en nationaliteiten.

Op het Weener congres in 1815 deden de machtigen, de groote vier van toen, hetzelfde.

Zoals Groen het zeide: zij verdeelden de volken alsof het kudden schapen waren. Zij bepaalden de grenzen naar hun voordeel.

En de kleine staten moesten toen ook op de deurmat voor de poort der conferentie wachten, hoe er over hen werd beslist.

Zij protesteerden, maar niet uit beginsel, want ook die kleinen volgden graag den regel: als er toch wordt verdeeld, willen wij er ook wel graag wat van hebben. En daarmee schaadden zij hun hoogste belang, want de kleine zwakken hebben alleen maar belang bij de handhaving van het recht. Ook al zou het schijnbaar in hun nadeel zijn.

Het andere voorbeeld geldt de wereldconferenties in den Haag van 1901 en 1907.

De opzet scheen te zijn: ontwapening, en daardoor vaststelling van den vrede. De practijk werd: beperking van de ellenden van den krijg. Welnu, toen kwam de vraag aan de orde: hoe moet het, als een groote staat er toe overgaat een kleine te bezetten.

De grootten wilden dan wel eenige regelen stellen, om het den bezetten staat nog zoo gemakkelijk mogelijk te maken.

De kleinen zeiden echter: wat? Gij móogt ons niet bezetten!

Is het niet precies, alsof een sterke buurman bij u komt en zegt: ik kan nog wel eens in de noodzaak komen te verkeerren, dat ik uw huis in beslag neem, laat ons daarom een regeling treffen, dat gij er toch nog zoo'n klein beetje wezen kunt.

Dan zegt de zwakke: maar dat is onrecht, gij moogt mijn huis niet in beslag nemen. De sterke antwoordt echter: nu ja, maar ik doe het toch,